

LIETUVOS PROFESINĖ SAJUNGA
SOLIDARUMAS

SAŽININGŲ SĄLYGŲ DARBUOTOJAMS UŽTIKRINIMAS:

ETUC MANIFESTAS ARTĖJANT 2024 M.
RINKIMAMS Į EUROPOS PARLAMENTĄ

(neoficialus vertimas)

PRIIMTAS 2023 M. RUGSĖJO 27-28 D. MADRIDE VYKUSIAME ETUC VYKDOMOJO KOMITETO POSĖDYJE

Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) atstovauja daugiau kaip 45 milijonams darbuotojų, 93 nacionalinėms darbuotojų profesinių sąjungų organizacijoms bei 10 Europos profesinių sąjungų federacijų.

2024 m. Europos Parlamento rinkimai yra svarbiausi Europos Parlamento rinkimai per daugelį metų. Nuo jų priklausys, ar Europa ir toliau eis pažangos ir solidarumo keliu, kurį matėme reaguojant į Covid-19 krizę, ir remis dirbančiuosius bei jų bendruomenes visame žemyne, ar vėl grįš prie griežto taupymo politikos ir išpuolių prieš dirbančiuosius.

ETUC ir jos asocijuotos organizacijos vertina savo autonomiją. Šis manifestas – tai kvietimas pritarti toliau išvardytiems įsipareigojimams kaip Europos vizijai ateinantiems penkeriems metams.

Šiame manifeste pateikiama Europos, kaip žmonių ir tautų bendruomenės, kurioje kiekvienas gali laisvai gyventi taikiai ir dirbti, nebijodamas skurdo, nesaugumo, nepagarbos, diskriminacijos, smurto, karo ar priespaudos, vizija: Europa – puiki vieta gyventi, dirbti, auginti vaikus, rūpintis savo artimaisiais, išeiti į pensiją ir pasenti. Europa, kuri praktiškai įgyvendina Europos socialinių teisių ramstį. Europa, kuri gina pagrindines žmogaus teises, įskaitant reprodукcines teises, ir siekia lyčių lygybės.

Kviečiame visas Europos partijas ir kandidatus pritarti šioms vertybėms ir prioritetams, kurie paimti iš ETUC [vertybių chartijos](#), [Berlyno manifesto](#) ir [veiksmų programos](#). Šias vertybes ir prioritetus 2023 m. gegužės mėn. 15ajame kongrese priėmė visos Europos profesinių sąjungų lyderiai.

Raginame partijas, judėjimus ir dirbančiuosius atremti kraštutinių dešiniųjų grėsmę, kurie nesąžiningai teigia remiantys dirbančiuosius, nors iš tikrųjų kėsina į jų profesines sąjungas ir demokratines teises, vykdo šiurkščius žmogaus teisių ir ypač moterų teisių pažeidimus. Derėtų atsisakyti bendradarbiavimo su kraštutinių dešiniųjų jėgomis Europos Parlamente ir kitose Europos institucijose.

Raginame dirbančiuosius, studentus, pensininkus ir visus Europos žmones balsuoti Europos Parlamento rinkimuose ir pasisakyti už teisingesnę ir socialinę Europą.

Nepaisant profesinių sąjungų ir kitų pažangių jėgų pasiektos pažangos, Europoje susidarė kritinė situacija socialinio teisingumo srityje. Per pastaruosius metus darbo žmonės patyrė didžiausią realaus darbo užmokesčio sumažėjimą, o nesąžiningi darbdaviai ir toliau gauna rekordinį pelną. Tuo tarpu ES institucijos grasina sugrįžti prie griežtos „diržų suveržimo“ politikos ir atverti duris tolesniam reguliavimo mažinimui, taip dar labiau baudžiant darbuotojus

Užuot pritarę šiai politikai, per Europos Parlamento rinkimus turime išrinkti Parlamentą ir Komisiją, kurie būtų pasiryžę siekti teisingos Europos. Tai Europa, kurioje būtų saugios darbo vietos, deramas darbo užmokestis, puikios viešosios paslaugos, moterų teisės ir visų lygybė, stiprios darbuotojų teisės, sustiprintos kolektyvinės derybos ir socialinis dialogas. Turi būti užkirstas kelias išpuoliams prieš profesines sąjungas: už profesinių sąjungų žlugdymą turi būti baudžiama kaip už nusikalstamą veiklą! Visa tai būtina demokratijai Europoje ginti ir stiprinti.

Tik veikdami išvien galime įvykdyti šią svarbią misiją ir sukurti Europą, kurią su pasididžiavimu perduosime ateities kartoms.

DVYLIKA ĮSIPAREIGOJIMŲ UŽTIKRINANT SAŽININGAS SĄLYGAS DARBUOTOJAMS

- 1 Užtikrinti geresnes darbo vietas ir pajamas: būtina imtis veiksmingų ES veiksmų darbo vietoms ir pajamoms, įskaitant pensijas, apsaugoti, įgyvendinant ryžtingas priemones socialiniam pragyvenimo išlaidų krizės aspektui spręsti. Europoje reikia didinti atlyginimus! Būtina skatinti darbo užmokesčio didinimą ir remti pajamų ir darbo sąlygų konvergenciją, be kita ko, nustatant Europos darbo užmokesčio konvergencijos skatinimo sistemą ir imantis ryžtingesnių veiksmų ES lygmeniu, kad būtų panaikintas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas.
- 2 Panaikinti nesaugų darbą ir pagerinti darbo sąlygas: būtina užkirsti kelią nesaugiam darbui, užtikrinant teisę į nuolatinę darbo sutartį ir darbą visą darbo dieną, taip pat uždraudžiant neapmokamas praktikas; didinti darbuotojų darbo laiko lankstumo kontrolę ir trumpinti darbo laiką; apsaugoti nuotolinio darbo darbuotojų teises, įskaitant teisę atsijungti, ir uždrausti invazinį ir nepagarbų stebėjimą.
- 3 Remti profesines sąjungas, skatinti kolektyvines derybas ir socialinį dialogą: ginti ir stiprinti profesinių sąjungų ir darbuotojų teises, įskaitant visuotinę teisę jungtis į organizacijas, teisę profesinėms sąjungoms patekti į darbo vietas, teisę vesti kolektyvines derybas ir teisę streikuoti; didinti kolektyvinių derybų aprėptį, įskaitant Direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio perkėlimą plačiu užmoju į nacionalinę teisę, siekiant 80 proc. aprėpties, ir Direktyvos dėl lyčių darbo užmokesčio skaidrumo; stiprinti demokratiją darbe visų pirma skatinant kolektyvines derybas, nustatant išsamią ES informavimo, konsultavimosi ir dalyvavimo sistemą ir visapusiškai apsaugant gerai veikiančias kolektyvinių derybų sistemas.
- 4 Užtikrinti saugų darbą: tobulinti ir plėsti ES darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus ir kitas Europos iniciatyvas, kad būtų pasiektas nulinis mirčių darbe ar dėl darbo, įskaitant namų ūkyje dirbančius asmenis, skaičius; spręsti psichosocialinės rizikos ir internetinio priekabiavimo bei viešos kritikos ar pažeminimo darbe problemą pasitelkiant Europos Direktyvą; priimti ES teisės aktus, kuriais būtų nustatytos ribinės temperatūros darbe ribos; plėtoti iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama užtikrinti visapusišką darbuotojų ir profesinių sąjungų teisių įgyvendinimą ir stiprinti darbo ir socialinės teisės inspekcijos tarnybas bei skundų teikimo mechanizmus; užtikrinti, kad būtų nutrauktas visų formų smurtas dėl lyties darbo aplinkoje, taip pat ir internete.
- 5 Pasipriešinti griežto taupymo politikai ir skatinti ekonomiką žmonėms ir planetai: pasipriešinti grįžimui prie griežto taupymo politikos ir skatinti naują ekonominį modelį, orientuotą į realiąją ekonomiką, darbo vietų kūrimą, deramą darbą ir persikirstymą taikant sąžiningus ir progresinius mokesčius; užtikrinti ekonomikos valdymo taisyklių peržiūrą, apimančią ES fiskalinio susitarimo nutraukimą ir Stabilumo ir augimo pakto reformą, kad ji būtų suderinta su Europos socialinių teisių ramsčio teisių įgyvendinimu; suteikti valstybėms narėms būtina veiksmų laisvę finansuoti investicijas, reikalingas dvejopai ekologiškai ir skaitmeninei pertvarčiai; įgyvendinti naujus fiskalinius pajėgumus investicijoms, ES suverenumo fondą, skirtą teisingam socialiniam ir ekonominiam perėjimui ir bendrosioms gėrybėms, nepaliekant nė vieno asmens ir nė vieno regiono nuošalyje; reguliuoti finansų, energetikos ir maisto žaliavų rinkas ir pažaboti spekuliacijas; kovoti su mokesčių slėpimu ir vengimu ir užtikrinti, kad pernelyg didelis pelnas būtų apmokestintas.

SĄŽININGŲ SĄLYGŲ DARBUOTOJAMS UŽTIKRINIMAS

- 6 Užtikrinti tvirtą pramonės politiką ir viešąsias paslaugas: įgyvendinti tvirtą Europos pramonės politiką, kurioje būtų numatytos didelės ir veiksmingos viešosios ir privačios investicijos, užtikrinančios kokybiškas darbo vietas ir socialinę pažangą; užtikrinti visuotinę, teisėmis grindžiamą galimybę naudotis aukštos kokybės viešosiomis paslaugomis, įskaitant vaikų priežiūrą ir transportą; užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiama teisė į tinkamą, padorų ir įperkamą būstą; užtikrinti kokybiškas paslaugas ir teisę paslaugų sektoriaus teikti kokybiškas paslaugas.
- 7 Skirti viešuosius pinigus socialinei pažangai: taikyti griežtas sąlygas, apimančias socialinius, mokesčių ir aplinkosaugos kriterijus, susietas su visų formų viešuoju finansavimu ir parama verslui; peržiūrėti ES viešųjų pirkimų taisykles, siekiant užtikrinti, kad viešieji pinigai būtų skiriami organizacijoms, kurios gerbia darbuotojų ir profesinių sąjungų teises, kurios derasi su profesinėmis sąjungomis ir kurių darbuotojams taikomos kolektyvinės sutartys.
- 8 Užtikrinti teisingą perėjimą: užtikrinti teisingą skaitmeninę transformaciją, grindžiamą į žmogų orientuotu skaitmeninimu ir veiksmingu dirbtinio intelekto reguliavimu, į ES teisę įtraukiant „žmogaus kontrolės“ principą; įgyvendinti klimato kaitos tikslus per teisingą perėjimą, įskaitant direktyvą dėl teisingo perėjimo darbo pasaulyje, numatant ir valdant pokyčius, remiantis profesinių sąjungų dalyvavimo ir kolektyvinių derybų principais; užtikrinti visiems teisę į mokymąsi visą gyvenimą darbo metu ir darbuotojams nepatiriant jokių asmeninių išlaidų.
- 9 Kovoti su socialiniu dempingu ir sukčiavimu: reglamentuoti darbo tarpininkų vaidmenį ir nustatyti bendrą ES teisinę sistemą, ribojančią subrangos sutarčių sudarymą ir užtikrinančią solidarią atsakomybę visoje subrangos grandinėje; geriau užtikrinti darbo jėgos judumo taisyklių vykdymą, pasitelkiant veiksmingesnę Europos darbo instituciją (ELA).
- 10 Įtvirtinti teisingą, teisėmis grindžiamą požiūrį į migraciją ir prieglobstį: stiprinti saugius, teisėtus ir reguliarius migracijos kelius, stiprinti migrantų ir prieglobsčio prašytojų apsaugą, teises ir paramą ES; gelbėti gyvybes Viduržemio jūroje ir prie išorės sienų, be kita ko, vėl įvedant ES paieškos ir gelbėjimo mechanizmą; atsisakyti sienų išorinio perkėlimo politikos ir prieštarauti daugiašaliams ir dvišaliams susitarimams su valstybėmis, kurios nesilaiko teisinės valstybės principų ir negerbia žmogaus teisių.
- 11 Įtvirtinti pažangų Europos vaidmenį pasaulyje: užtikrinti, kad ES, vadovaudamasi mūsų socialiniu modeliu, veiktų pasauliniu mastu ir vykdydama prekybos politiką, skatintų taiką, demokratiją, žmogaus teises, teisinę valstybę ir pasaulinį ekonominį teisingumą, įskaitant Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą nutraukimą.
- 12 Siekti sąžiningesnės ir demokratiškesnės Europos: parengti Socialinės pažangos protokolą, kuris būtų įtrauktas į Sutartis ir kuris užtikrintų, kad darbuotojų ir socialinės teisės būtų viršesnės už ekonomines laisves; skatinti Europos institucijų reformą, kad būtų užtikrinta socialinė ir demokratiškesnė ES; remti ES plėtrą, grindžiamą visapusiška pagarba darbuotojų ir socialinėms teisėms, socialiniam dialogui ir ES socialiniam acquis.

Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) ir jos asocijuotos organizacijos prašo Europos partijų ir kandidatų paremti darbuotojų ir profesinių sąjungų vertybes bei prioritetus, išdėstytus šiame manifeste artėjant 2024 m. rinkimams į Europos Parlamentą, ir bendradarbiauti su mumis, kad 2024–2029 m. Europos Parlamente būtų imtasi konkrečių priemonių šioms vertybėms ir prioritetams remti Europos lygmeniu.

#FAIRDEALFORWORKERS